

**Zeven
boeken
voor
in de
schoen**

letteren

**De nieuwe
foodfluencers
houden het
simpel**

28-29

© 11

De Standaard

weekend

zaterdag en zondag
29 en 30 november 2025

Vlaams-Brabant
www.standaard.be

Econoom Gert Peersman:
“Ja, ook de pensioenen mogen
bijdragen. Wie er nu van geniet,
kon vaak vroeger stoppen
met werken”

8-9

© Emory Kets

Voor u becijferd:
betaalt de middenklasse
nu echt de rekening van
het begrotingsakkoord?

10

**Aan de feestdis met Cath Luyten
en Elisabeth Lucie Baeten**
“Schaamte kan veel
kapotmaken”

magazine

© SOPA Images/LightRocket via Getty

**Bij de Israëli's, die alle kritiek
op hen wereldvreemd vinden**
“De puinhopen van Gaza
maken ons fier”

14-16

© gettyimages

**Hoe Von der
Leyen zich
verkeek op De
Wever over het
Russische geld**

22-23

**Kerst
begint
hier!**

**CAOEAU
TIPS**
tot
-75%

VANDAAG IN DEZE KRANT
EN OP **STANDAARDSHOP.BE**

**DS
SHOP**

vooraan

"Als De Wever dit volhoudt, dan zal hij geschiedenis schrijven"

INTERVIEW Hij vindt de halve indexsprong een draak van een maatregel en de regering veel te lief voor de sterkste schouders. Volgens econoom Gert Peersman moet de regering-De Wever nog meer durven doorpakken. "Wie dacht dat saneren pijnloos kon, weet sinds deze week beter."

Het druilerige, kille weer van deze week past bij de budgettaire situatie van België. De regering-De Wever besloot maandag na lange onderhandelingen tot de tweede saneringsronde in amper een jaar tijd. Er wordt voor alweer 9,2 miljard euro besteed, onder meer op de pensioenen en de lonen. En nog blijven de begrotingscijfers bloedrood, wat premier Bart De Wever (N-VA) ook erkent. "Er is geen reden voor euforie, er is alleen reden om hard verder te werken", aldus de premier in zijn beleidsverklaring woensdag.

Dat zal professor Gert Peersman (UGent) niet tegenspreken. De econoom voorspelde jaren geleden al de perfecte storm waar we nu inzitten, en vreesde van meet af aan dat ook de regering-De Wever onder de lat ging qua begrotingsspanning. De Cassandra kreeg gelijk, maar Peersman voelt geen euforie. Integendeel. Aan zijn gezins keukentafel onderlijnt hij dat de weg nog lang is. En het pad wordt steeds steiler.

Bij ons vorig gesprek in april waarschuwde u dat de regering-De Wever zich rijk rekent. Zelfs een federaal tekort van 3,7 procent van het bbp tegen 2029 vond u "superoptimistisch." We zijn bijna december en we zitten ondertussen aan 4,1 procent tegen 2029, ruim 30 miljard euro.

"Men heeft bij de vorming van de regering niet durven doorpakken. Nu de partijen samen in de boot zitten, doen ze wat ze eigenlijk al bij de start hadden moeten doen. En terecht. Alleen zullen er nog besparingsrondes volgen, zelden om die 4,1 procent te halen."

Kunt u toch even uitleggen hoe het kan dat deze regering nu al bijna 33 miljard euro zegt te saneren en de begroting er de komende jaren alleen maar op achteruitgaat? "Dat is natuurlijk het drama. Het tekort zou voor alle duidelijkheid nog veel groter zijn, mocht de regering al die inspanningen niet doen. Maar de stijgende uitgaven halen de inspanningen nog altijd in. De verzorgingskosten nemen automatisch toe en de defensie-uitgaven stijgen tot 2 procent van het bbp en zullen onder de volgende regeringen zelfs nog meer stijgen door de nieuwe Navo-norm (5 procent van het bbp tegen 2035 waarvan 3,5 procent zuivere defensie-uitgaven, red.). Tegelijk saneren de regeringen helemaal niet zoveel als ze beweert. Zeker in het eerste meerjarenpact zal voor vele miljarden lucht."

Eigenlijk zal deze oefening die fout wat recht?

"Inderdaad, en het moet gezegd dat de regering zich niet meer zo opzichtig rijk kent, al wordt een miljard aan belastingverlaging wel gewoon doorgeschoven naar

2030, de volgende regeerperiode dus. Beweren dat je dan een miljard extra gesaneerd hebt, is de mensen blaasjes wijsmaken. Ik vrees ook dat de regering geen rekening houdt met de negatieve effecten van de besparingen en extra belastingen op de groei en dus de overheidsinkomsten. We zullen moeten afwachten hoeveel gezonder de begroting echt zal worden."

Het was wel de moeilijkste oefening die vicepremier Frank Vandenbroucke (Vooruit) al heeft meegemaakt.

"En toch blijft het te weinig. Maar het is goed dat deze regering het vizier houdt op de lange termijn. En dat ze slimme recepten inzet, zoals het verschuiven van de accijzen op elektriciteit naar gas of het harmoniseren van de btw-tarieven, al moet ze daar veel verder in gaan. Ook de activering van werklozen en langdurig zieken valt absoluut toe te juichen. Maar in de vermogensfiscaliteit mis ik een breder verhaal. Daar blijft men afwachten hoe veel met, na de meerwaardetaks, het verdubbelen van de effectentaks. We staan nog ver van een uniforme kapitaalbelasting. En dan is er natuurlijk nog die draak van een indexsprong."

"Deze indexsprong gaat in tegen de belofte van de regering dat ze werken meer wilde laten lonen. Dit is een verdoken belastingverhoging op arbeid"

De socialisten spreken liever van een centindex.

"In elk geval is het een bizarre maatregel. Eigenlijk is een indexsprong bedoeld om bedrijven zuurstof te geven, niet om de begroting te stutten. Meer zelfs, een indexsprong kost de overheid normaal gezien geld, want als de lonen minder stijgen, ontvangt ze minder belastingen en sociale bijdragen. Een indexsprong gebeurt in de hoop dat bedrijven jobs creëren, waardoor er op termijn terugverdieneffecten zijn. Maar die dynamiek ondergraaft de regering nu zelf door bedrijven te verplichten om de helft van de uitgespaarde loonkosten door te storten aan de schatkist."

"Bovendien worden alleen die werknemers een beetje goedkoper die een loon

hebben van meer dan 4.000 euro bruto. Maar in dat segment is iedereen al aan de slag. Je stimuleert dus niet het aanbod van jobs die nodig zijn om alle langdurige werklozen of zieken te activeren. Economisch gesproken is dit een zeer dure manier om je begroting te spijzen."

Men beperkt de pijn zo wel tot de hogere inkomens.

"Dat is relatief. Je treft wel 40 procent van alle loontrekkenden. Dat is een grote groep mensen. Het verschil tussen hoge en lage lonen is in België trouwens beperkt, en zal nu nog kleiner worden. Dat klinkt fair, maar het maakt dat er minder recepten zijn voor werknemers om te investeren in opleiding, om productiviteit te worden en beïnvloed te worden met een konijstijg. Door de dubbele indexsprong wordt het voor de hogere lonen zelfs minder aantrekkelijk om te werken."

Is dit het punt waarop de middenklasse echt getroffen wordt?

"Zeker met dat indexplafond treft je de middenklasse in het hart, absoluut. De echt hogere inkomens halen hun inkomens niet uit arbeid. Deze indexsprong gaat in tegen de belofte van de regering dat ze werken meer wilde laten lonen. Dit is een verdoken belastingverhoging op arbeid."

De echte sterkste schouders worden te weinig aangesproken?

"Men is heel braaf voor hen. De enige zuivere belasting die hun richting uitkomt, is de hogere effectentaks (op effectenrekeningen met meer dan een miljoen euro, red.). Maar daar zoekt men slechts een half miljard euro. En de aandelen op naam vallen daar niet onder, waardoor de allersterkste schouders waarschijnlijk niet getroffen worden."

De regering plaatst er voor werkenden een belastingverlaging tegenover van gemiddeld 1.000 euro per jaar tegen 2030. Wordt de rekening op het einde van de rit positief voor al wie werkt?

"We gaan nog moeten zien of die belastingverlaging er volledig komt. Maar laat ons eerlijk zijn. Netto gaat iedereen moeten beleven. Dat kan niet anders wanneer je tientallen miljarden moet zoeken. Er wordt geld gehaald bij de gezinnen, ambtenaren, pensioenen, enzovoort. Die geplande belastingverlaging helpt om dat verteerbaar te maken, maar ook die moet gefinancierd worden wil men het gat in de begroting echt dichtent."

Ook de pensioenen vanaf 2.000 euro worden twee keer niet gelixneerd. Terecht? "Ja. In het kader van de intergeneratiele solidariteit vind ik dat ook de pensioenen

mogen bijdragen. We ervan geniet, heeft nooit aangekeken tegen een pensioenmaats, en kon vaak sneller en makkelijker met pensioen dan wie nu aan de slag is en later minder pensioen krijgt. Enige solidariteit mag dan wel."

De Wever spiegelt zich expliciet aan Dehaene en diens sanering tijdens de jaren 90. Is dat grootspraak?

"De Wever is effectief bezig om hervormingen mogen staan. Maar hij moet wel nog volhouden. Charles Michel (MR) claimde ooit ook dat hij een historische hervormingsregering leidde. Maar ze liet uiteindelijk een opgetrokken pensioenleeftijd en een niet gefinancierde tassaft na. Als De Wever in zijn regering nu achterover leunen, dan is het veel te weinig. Maar als hij aan het huidige tempo de volgende regeerperiode blijft doorgaan, dan zal hij geschiedenis schrijven."

Volgens De Wever was het in de jaren 90 eigenlijk makkelijker. België had een eigen munt, er waren minder gepensioneerden te onderhouden, de economische omgeving was gunstiger ...

"En de rente daalde in plaats van te stijgen.

"Netto gaat iedereen moeten inleveren. Dat kan niet anders." © Jimmy Kets

Er is vandaag absoluut meer tegenwind. Zeker demografisch zitten we volop in de vergrijzinggolf. Die kosten blijven stijgen tot 2040. Het spreekwoordelijke langhangende fruit ga je steeds hoger moeten zoeken. Wie dacht dat saneren pijnloos kon, weet sinds deze week beter. De volgende stap zal weer wat pijnlijker worden."

Waar moeten we ons schrap voor zetten?

"Alle fiscale gunstregimes en subsidies gaan eens tegen het licht moeten worden gehouden. De subsidies voor een eerste aanwerving blijven nu overeind, terwijl het proces daarvan al lang gemaakt is. Hetzelfde is. Welvarende landen zoals Noorwegen hebben dat. Waarom mag de fiscus onze lonen tot op de eurocent weten, maar moet het vermogen verborgen blijven?"

"De grote federale uitgavenposten zijn gezondheidszorg en pensioenen. Daar wachten lastige discussies. Willen we meer zelf gaan betalen voor de gezondheidszorg? Gaan de huidige pensioenen toch nog meer aangesproken worden?"

"Ik vind dat ook de pensioenen mogen bijdragen. Wie ervan geniet, heeft nooit aangekeken tegen een pensioenmalus, en kon vaak sneller met pensioen dan wie nu aan de slag is"

Nog een groot verschil met Dehaene is dat het federale budget na zes staatshervormingen een pak kleiner is geworden. Volgens vicepremier Vincent Van Peteghem (CD&V) valt de begroting pas volledig te saneren als de regio's mee in bad worden getrokken.

"Hij heeft helemaal gelijk. Men heeft bij alle staatshervormingen de regio's mooi beïnvloed en de grote problemen zoals de schulden en de vergrijzingskosten federaal laten blijven, in de hoop dat economische groei die kosten ging opvangen. Maar dat is niet gebeurd. Tegelijk zijn belangrijke hefboomen om groei en productiviteit te promoten, zoals onderwijs, regionaal."

"Dus ja, het is logisch dat de regio's mee in het bad getrokken worden. Eigenlijk moet de financieringswet (die bepaalt hoe de gemeenschappen en gewesten aan hun financiering middelen komen, red.) daar zelfs niet voor opengebroken worden. Overal zijn toch dezelfde partijen aan de macht? Ging dat niet tot betere samenwerking leiden? Vlaanderen kan gerust een tijdelijk overschot boeken en de eigen schulden afbouwen.

Bouchex wil harder snijden in de federale uitgaven? Dat hij het goede voorbeeld geeft in Wallonië. Daar is geen socialist-

sche coalitiepartner die hem tegenhoudt."

Kunnen we niet uit de problemen groeien?

Dat blijft de stille hoop van veel politici. "Net op dat front mis ik ambitie. De regering mikt vooral op activeren. Dat is heel goed, maar waar zijn de maatregelen om werknemers meer welvaart te laten creëren per gewerkte uur? We zien in de VS al de positieve effecten van AI op de productiviteit, en wij moeten dat ook omarmen. En de scholing moet beter worden."

"Binnen de Oeso behoort België qua overmatige regulering en markwerking tot de slechtste leerlingen van de klas. Het duurt nergens zo lang om vergunningen te krijgen. Er is geen land dat zo veel prijzen reguleert. De overheid bepaalt zelfs hoe veel telecomoperatoren er mogen zijn, stel u voor. We hebben erg weinig faillissementen, maar ook weinig starters. Je zit dus met een stoproeperie economie en een dito arbeidsmarkt.

Net zoals de pensioenmaatregelen is het productiviteitsnaagstuk een werf die pas na jaren zal renderen, maar je moet die wel nu opstarten. Want anders moet je tot in den treure besparingsrondes blijven herhalen."

Jan-Frederik Abbeloos